

надзорного ядра гіпоталамуса тварин перебувало в межах $2,91 \pm 0,019$ од. Вимірювання концентрації РНК у компонентах нейрона досліджуваної структури показало, що в ядрі вона становила $0,187 \pm 0,0077$ о.о.щ, в ядерці – $0,304 \pm 0,0121$ о.о.щ., у цитоплазмі – $0,070 \pm 0,0037$ о.о.щ.

Порівняно з денним періодом (14.00 год) о 02.00 год відмічали вірогідне зниження площі нейрона на $10,1 \pm 2,02\%$ за рахунок зменшення площі його ядра на $11,6 \pm 1,76\%$ та цитоплазми на $9,3 \pm 1,85\%$. Проведений кореляційний аналіз встановив тісний прямий зв'язок: між площею тіла нейрона та його ядра коефіцієнт кореляції склав $0,66$, а між площею тіла та цитоплазми нейрона його значення сягало $0,64$. Водночас ядерно-цитоплазматичне співвідношення становило $2,62 \pm 0,019$ од і вірогідно менше на $11,1 \pm 0,09\%$ щодо денних величин. Зміна площі нейросекреторної клітини супроводжувалася вірогідним збільшенням концентрації РНК в ядрі на $31,7 \pm 2,38\%$ та зниженням концентрації нуклеїнової кислоти в ядерці на $8,7 \pm 0,62\%$. При цьому концентрація РНК у цитоплазмі нейрона гіпоталамуса не зазнавала істотних змін порівняно з групою інтактних тварин о 14.00 год.

Отже, в інтактних щурів спостерігається добовий ритм морфофункціональної активності досліджуваних надзорних ядер гіпоталамуса з максимальними показниками в денний проміжок доби.

Тимчук К.Ю.

ХВОРОБИ БДЖІЛ ЯК НЕГАТИВНИЙ ЧИННИК У РОЗВИТКУ БДЖІЛЬНИЦТВА

Кафедра медичної біології та генетики

Буковинський державний медичний університет

Сучасне бджільництво є важливою галуззю сільського господарства у різних країнах світу, зокрема в Україні. Відомо, що бджоли відіграють велику роль як живі індикатори навколишнього середовища. У живій природі, завдяки запиленню ентомофільних рослин, медоносні бджоли стали важливим елементом підтримання встановлених багатосторонніх зв'язків у тваринному і рослинному світі. Запилення бджолами посівів і насаджень сільськогосподарських культур сприяє підвищенню врожайності їх. Водночас, бджоли дають людині дуже цінний дієтичний і легко перетравний продукт – мед, віск та багаті лікувальними властивостями допоміжні продукти – маточне молочко, прополіс, бджолину отруту, квітковий пилок. Однією з причин, яка стримує розвиток бджільництва, є поширення відомих і маловивчених інфекційних та інвазійних хвороб.

Метою роботи було провести епізоотологічний аналіз, вивчити тенденції поширення і перебігу хвороб бджіл. Дослідження проводили на основі літературних та статистичних даних щодо поширення інфекційних та інвазійних хвороб.

Негативний вплив на виживання бджолої колонії мають інфекційні та інвазійні захворювання. До перших відносяться ті, які були спричинені вірусами, мікробами або грибами, а до других — паразитарними організмами. Згідно з даними статистичної звітності та результатами наукових досліджень такі хвороби як американський та європейський гнилець, аскофероз, нозематоз, варроатоз, вірусний параліч та інші ресструються майже на всіх пасіках. Натомість вчені виявляють нові інфекційні захворювання, зокрема гострий параліч бджіл, спричинений ізраїльським вірусом гострого паралічу та ін.

Епізоотична ситуація навколо медоносних бджіл і ще більше загострилась з появою кліща варроа, який паразитує на бджолах і свого часу став причиною значної загибелі бджолиних колоній у різних країнах світу. Збудником варроатозу є гамазовий кліщ *Varroa destructor*. Це вузькоспеціалізований паразит бджіл роду *Apis*, зокрема й медоносної бджоли (*Apis mellifera* L., 1758), який призводить до значних економічних збитків.

Отже, є потреба у поглибленому вивченні причини виникнення і поширення хвороб бджіл, методи діагностики, профілактики та лікування цих захворювань. Це дасть можливість вчасно встановити попередній діагноз, визначати основних збудників захворювань і шкідників бджіл, своєчасно проводити лікувально-оздоровчі заходи на пасіці.